

POLITIET

MOTTATT

18 APR 2012

POLITIDIREKTORATET	
18 APR 2012	
Arbeidsgruppe	08-75
Postboks	708/265
Postnummer	008
Postkoden	7

Politidirektoratet
Postboks 8051 Dep.
0031 Oslo

Deres referanse
201200265

Vår referanse
2012/00437-2 008

Dato
17.04.2012

Høring - Alternative reaksjoner for mindre alvorlige narkotikalovbrudd

1. Innledning

Jeg viser til høringsbrev med frist 12.04.12.

Departementet ber særlig om høringsinstansenes syn på spørsmålet om plasseringen av det organisatoriske ansvaret for intervensjonsprogrammet.

Arbeidsgruppen foreslår å bygge på ordningen med koordineringsgrupper og oppfølgingsteam i regi av konfliktrådene, mens det i en arbeidsgrupperapport om "Økt bruk av konfliktråd" - som nå er ute på høring - er anbefalt at det organisatoriske ansvaret bør ligge hos kriminalomsorgen.

I Hordaland er det som vi har omtalt ved andre anledninger, etablert et tverrfaglig samarbeidsprosjekt kalt "Tidlig Ute". Prosjektet er begrenset til å gjelde Bergen kommune og retter seg mot unge under 25 år som tas for narkotikarelatert kriminalitet.

Før jeg kommenterer arbeidsgruppens forslag nærmere er det grunn til å gi en kort fremstilling av dette prosjektet som ble iverksatt i mai 2009.

2. Prosjektet "Tidlig Ute"

a. Nærmere beskrivelse av prosjektet

Som en del av et tverretatlig samarbeid mellom Bergen kommune, Helse Bergen, Bergensklinikkene, Kriminalomsorgen, NAV, Bufetat og Hordaland politidistrikt ble det etablert et eget prosjekt rettet mot unge rusmiddelavhengige (under 25) som taes av politiet for narkotikarelatert kriminalitet og som er motivert for å komme ut av rusmiddelavhengigheten.

Hordaland politidistrikt

Målgruppen er nærmere bestemt:

- Personer under 25 år som pågripes for narkotikakriminalitet i Bergen, og som siktes for den kriminelle handlingen
- Siktede erkjenner de straffbare forholdene han/hun er siktet for, samt erkjenner å ha et rusproblem
- Straffesaken(e) er av en slik karakter at straffenivået er påtaleunntatelse, betinget fengsel, kortere ubetingede fengselsstraffer eller samfunnsstraff
- Siktede erkjenner et rusproblem, og ønsker å gå inn i et behandlingsopplegg i stedet for normal straff
- Siktede har i utgangspunkt bopel i Bergen kommune
- Det er ikke til hinder at siktede har andre uavgjorte straffesaker, men disse bør gjøres opp samlet

Når siktede pågripes skal det snarest mulig avklares om han/hun er i målgruppen. Det må gjennomføres et politiavhør som skal avklare både forhold knyttet til den straffbare handlingen og til siktedes rusproblem.

Det må særlig avklares at:

- Siktede erkjenner de straffbare forholdene
- Siktede erkjenner et rusproblem
- Informeres om muligheten til straksoppfølging og behandling
- Siktede må tilkjenne motivasjon for behandling
- Samtykker i at saken kan avgjøres med påtaleunntatelse, betinget fengsel, eller samfunnsstraff med vilkår i å gå inn i et behandlingsopplegg
- Siktede må gjøres oppmerksom på at brudd på vilkår vil kunne medføre at straffen omgjøres til en ubetinget reaksjon og må samtykke i at politiet underrettes dersom vilkårene brytes

Dersom avhøret av siktede viser at han/hun er i målgruppen, skal saken straks forelegges påtale for vurdering av egnet straffereaksjon.

Dersom det basert på de straffbare forhold, siktedes person og livssituasjon, samt eventuelt tidligere ilagt straff, vurderes slik at saken er tilstrekkelig opplyst til at den kan avgjøres med en påtaleunntatelse, betinget fengsel eller samfunnsstraff, skal påtaleansvarlig evt. jourhavende straks treffe et påtalevedtak i tråd med dette.

Følgende vilkår skal medtas:

- Han/hun skal avstå fra ny kriminalitet i en prøvetid på 2 år
- Han/hun skal gå inn i et tilrettelagt oppfølgingsopplegg for en periode på minst 6 måneder i regi av Bergen kommune og i samarbeid med de øvrige deltagerne i prosjektet.

Selve koordineringen av oppfølgingen er lagt til Utekontakten i Bergen kommune.

Det er vår oppfatning at prosjektet så langt har vært meget vellykket.

Det er vel og grunn til å bemerke at det ikke er veldig ulikt forslaget til arbeidsgruppen i høringsnotatet pkt. 3.1 side 21-23.

b. Nærmere om forutsetninger for prosjektet

Det er naturlig nok slik at prosjektet er etablert innenfor gjeldende loveverk. Selv om det nok kunne vært gjort tydeligere i lovverket hvilke muligheter det ligger mht. alternative straffereaksjoner, er det vår oppfatning at ganske dekkende det Riksadvokaten skriver i høringen til "Stoltenbergutvalgets" rapport, nemlig at forslaget om "avtale om oppfølging som alternativ til påtale og anmerkning i strafferegisteret tilfører etter det en kan se intet nytt til de alternative reaksjoner som allerede finnes".

Det er videre noen viktige suksesskriterier vi ønsker å fremheve for at dette prosjektet har blitt så vidt vellykket:

- Det må være etablert en tverrfaglig enighet om gjennomføring og prioritering
- Straffereaksjonen er et viktig "ris bak speilet"
- "Linken" mellom politi- og påtalemyndighet og oppfølgingsapparat, må være kort og direkte, dvs. uten byråkratiserende ledd
- Det må finnes et koordinerende ledd som har umiddelbar tilgang til de oppfølgingsmetoder og tiltak som er mulige og aktuelle. Dette koordinerende leddet må være knyttet til en eksisterende struktur.
- De aktuelle tiltak iverksettes raskt og tilpasset den enkelte
- Det må være utpekt dedikerte kontaktpersoner i politiet

Det er grunn til å påpeke at foruten politiet, så har Bergen kommune og Helse Bergen vært de to viktigste premissleverandørene (selvfølgelig og med svært god støtte og oppfølging fra de øvrige samarbeidspartene).

3. Nærmere synspunkt på forslaget om plassering av det organisatoriske ansvaret

Departementet ber særlig om høringsinstansenes syn på spørsmålet om plasseringen av det organisatoriske ansvaret for intervensjonsprogrammet. Det synes som om de aktuelle alternativene her er Konfliktrådet eller Kriminalomsorgen.

Dette innebærer i så fall at koordineringen legges til et annet organ enn der ressursene ligger. Som nevnt under pkt.2, mener vi det har vært et viktig suksesskriterium at det koordinerende leddet har vært knyttet til en eksisterende struktur og har rask tilgang til de oppfølgingsmetoder og tiltak som er mulige og aktuelle.

Det er ganske åpenbart at den mest ressurseffektive organiseringen av dette hos oss, har vært innen den eksisterende strukturen i Bergen kommune. Konfliktrådet har ikke vært involvert, fordi det ikke har vært behov for dette, og Kriminalomsorgen har naturlig nok spilt en relativt beskjeden rolle. En plassering av et koordinerende ledd utenfor kommunen, er etter vårt syn både fordyrende og forvanskende. I tillegg er det helt unødvendig å formalisere en slik ny ordning, sett hen til de muligheter som allerede ligger i dagens system.

 Gunnar H. Fløystad
 Sjef retts- og påtaleenheten